

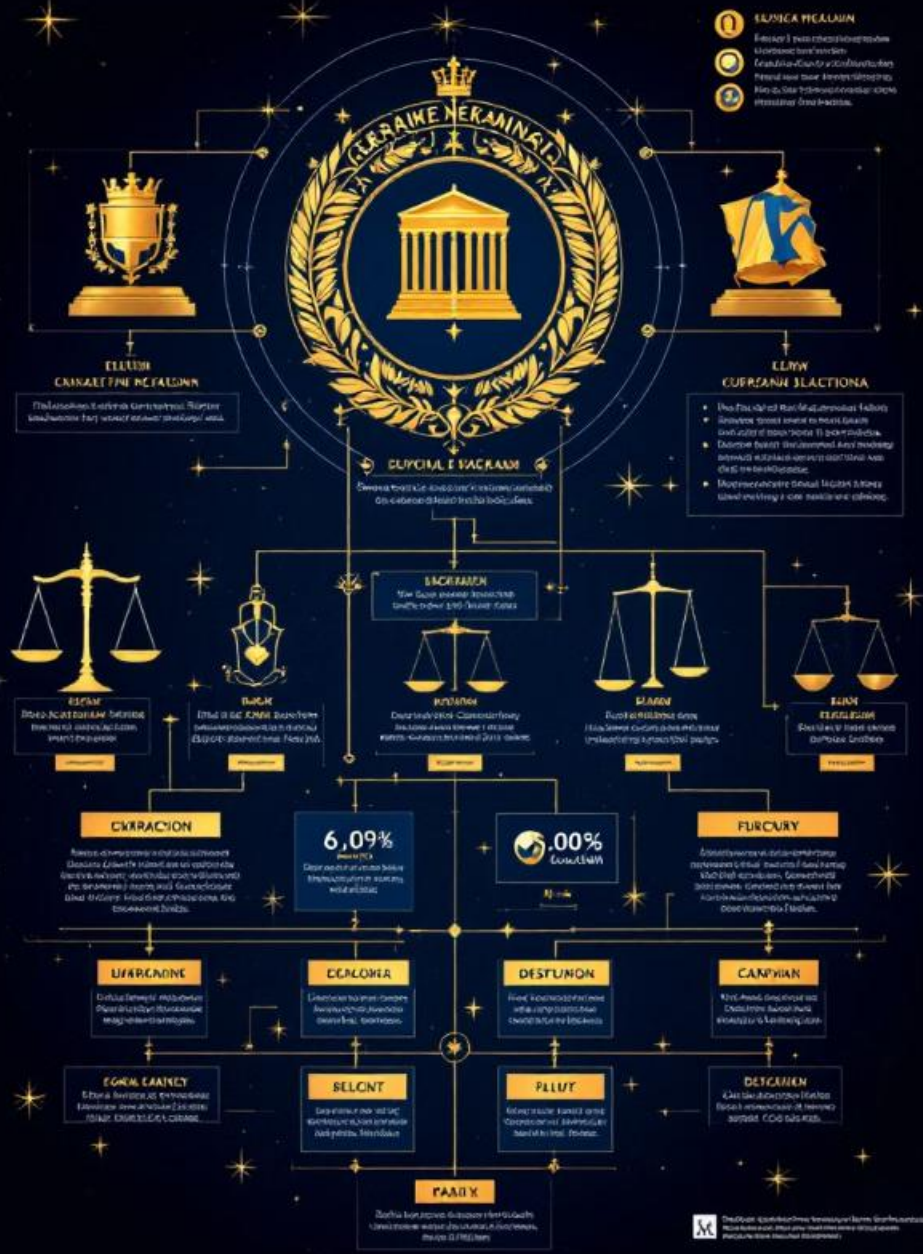

Суди загальної юрисдикції України

Судова система України складається з судів загальної юрисдикції та Конституційного Суду України. Правовою основою функціонування судової системи є Конституція України, Закон України "Про судоустрій і статус суддів" та Закон "Про Конституційний Суд України".

Система судів загальної юрисдикції — це сукупність судів України, об'єднаних єдиною метою, завданнями, принципами організації та діяльності, які очолюються Верховним Судом України. Ця система включає: місцеві суди, апеляційні суди, вищі спеціалізовані суди та Верховний Суд України.

UKRAINIAN JUDICIAL SYSTEM

Характеристика судової системи України

Частина державної системи

Суди загальної юрисдикції є органічною частиною загальної державної судової системи України, пов'язаною з іншими державними інституціями.

Єдність системи

Система характеризується єдністю побудови та функціонування, що забезпечує послідовність та узгодженість судової практики.

Принципи організації

Побудована за принципами територіальності, спеціалізації та інстанційності, що забезпечує ефективний розподіл судових повноважень.

Верховний Суд як очільник

Всю систему очолює Верховний Суд України, який забезпечує єдність судової практики та однакове застосування законів.

THE UKRAINIAN, BLUCK OF AUDRICIAN PMPREALME THELIA CHOIST, QUIEAMB YOCHE.MEE FOR'OF, LTHCANS DE ES, INNIESRANE, ACNDNC, EFFECIFEE, ASS YOATRE, PUNTUM, PRERINCNS APOPAUR, ALIVER ICND FORNG THFRAND, OF THE NERT AND UDRED TRCENOM DOALS ON WITH CLMFFANATES MONTOR HCU INDINEA BILAL K TONAL UKRALING, ALL SWARKLG QND THE, YOUL L'RING REVEREMES THE ACNDNCN.

Єдність судової системи

Єдині засади організації

Всі суди діють на основі єдиних принципів та правил, визначених законодавством України.

Обов'язковість виконання

Судові рішення обов'язкові до виконання на всій території України незалежно від інстанції.

Єдиний статус суддів

Судді всіх судів мають однаковий правовий статус, що забезпечує незалежність судової гілки влади.

Обов'язковість правил

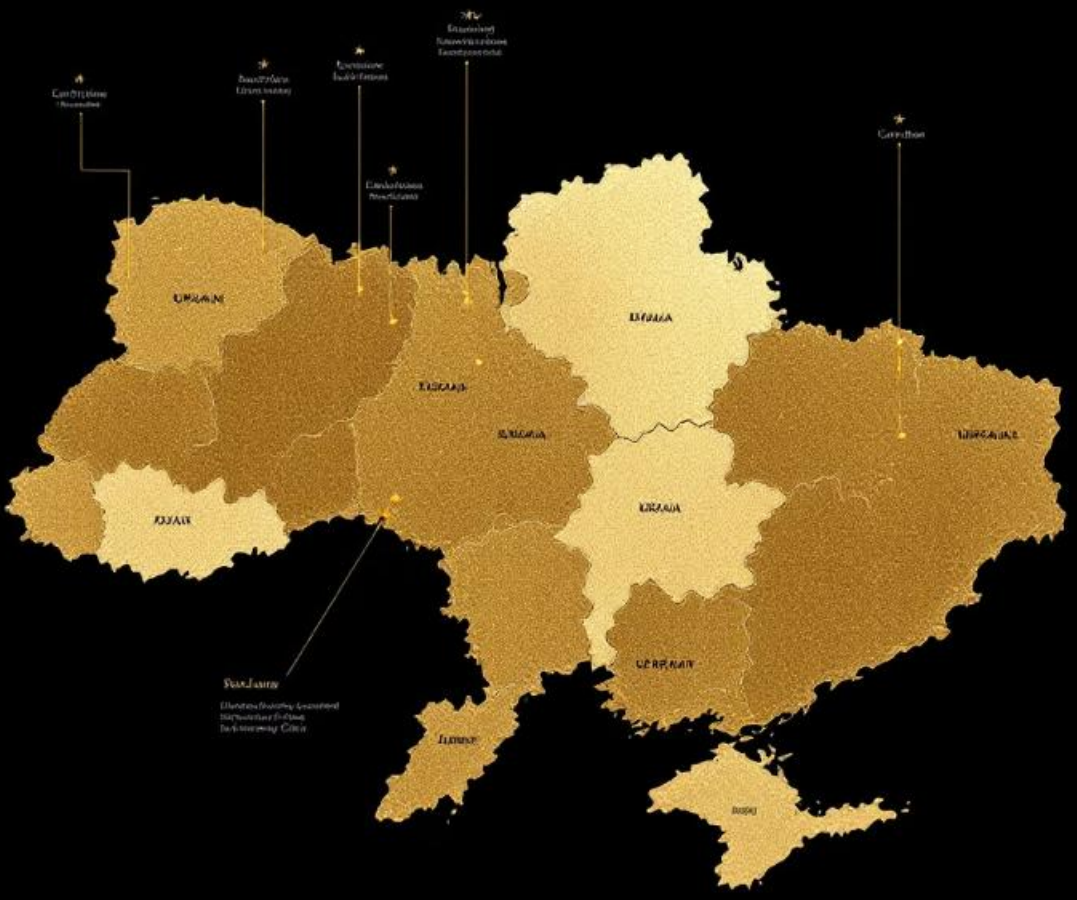
Для всіх судів обов'язковими є правила судочинства, визначені законом України.

Єдність судової практики

Забезпечується послідовністю у прийнятті рішень та їх узгодженістю із загальними правовими принципами.

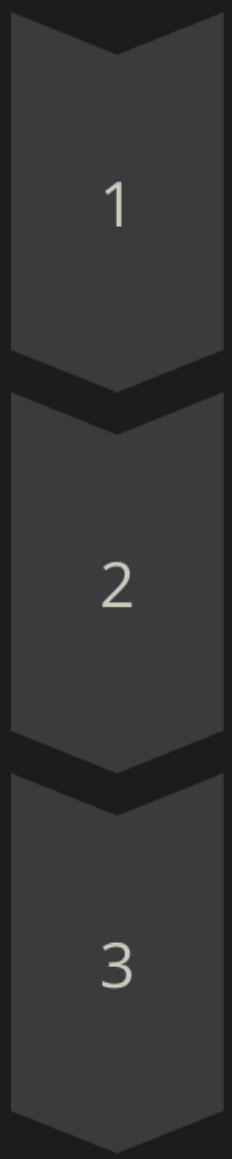
COURT UKRAINE

THE CHIEFS OF REGIONAL COURT JURISDICTIONS : REGIONAL COURT INSTITUTIONS
IN REGIONAL CIVIL COURTS : COURTS OF APPEALS : REGIONAL COURT INSTITUTIONS

Appellate Суд апеляційної інстанції	Appellate Суд апеляційної інстанції	Appellate Суд апеляційної інстанції	Appellate Суд апеляційної інстанції	Appellate Суд апеляційної інстанції	Appellate Суд апеляційної інстанції
Appellate Суд апеляційної інстанції	Appellate Суд апеляційної інстанції	Appellate Суд апеляційної інстанції	Appellate Суд апеляційної інстанції	Appellate Суд апеляційної інстанції	Appellate Суд апеляційної інстанції
Appellate Суд апеляційної інстанції	Appellate Суд апеляційної інстанції	Appellate Суд апеляційної інстанції	Appellate Суд апеляційної інстанції	Appellate Суд апеляційної інстанції	Appellate Суд апеляційної інстанції

Принцип територіальності

Визначення принципу

Принцип територіальності означає, що в кожній адміністративно-територіальній одиниці України утворюються місцеві суди, яким підвідомчі всі справи на цій території.

Застосування назв

У назві місцевого суду використовується назва населеного пункту, в якому він знаходиться, наприклад, Київський місцевий суд.

Ієрархія територіальних судів

Суд, створений у конкретній адміністративно-територіальній одиниці, є вищим по відношенню до судів тих адміністративних одиниць, які входять у цю більш велику територіальну одиницю.

Принцип спеціалізації

1 Сутність спеціалізації

Зміст принципу спеціалізації полягає у тому, що відповідно до специфіки юрисдикційних повноважень суди поділяються на загальні та спеціалізовані суди окремих судових юрисдикцій.

2 Загальні суди

Загальним судам підсудні кримінальні та цивільні справи, а також справи про адміністративні правопорушення. Вони є основою судової системи.

3 Спеціалізовані суди

Спеціалізованим судам підсудні адміністративні та господарські справи. Ці суди мають вузькоспеціалізовану компетенцію відповідно до характеру справ.

4 Спеціалізація суддів

У судах різних судових юрисдикцій запроваджується спеціалізація суддів з розгляду конкретних категорій справ. Наприклад, у місцевих та апеляційних судах діє спеціалізація суддів щодо неповнолітніх.

Принцип інстанційності

Принцип інстанційності передбачає розподіл судових повноважень між судами різних рівнів, забезпечуючи можливість перегляду рішень нижчої інстанції вищою. Цей принцип гарантує справедливість судового процесу та можливість виправлення судових помилок через процедури оскарження та перегляду судових рішень.

Утворення та реорганізація судів

1

Законодавче рішення

Суд утворюється, реорганізовується і ліквідується виключно законом України. Проект закону про утворення чи ліквідацію суду вносить до Верховної Ради України Президент України після консультацій з Вищою радою правосуддя.

2

Визначення статусу

Місцезнаходження, територіальна юрисдикція і статус суду визначаються з урахуванням принципів територіальності, спеціалізації та інстанційності відповідно до потреб судочинства.

3

Підстави для змін

Підставами для утворення чи ліквідації суду є зміна системи судоустрою, необхідність забезпечення доступності правосуддя, оптимізації видатків бюджету або зміна адміністративно-територіального устрою України.

4

Визначення кількості суддів

Кількість суддів у суді визначає Вища рада правосуддя з урахуванням консультативного висновку Державної судової адміністрації України, судового навантаження та бюджетних можливостей.

Ланки судової системи

Перша ланка

Місцеві загальні суди (окружні суди), місцеві спеціалізовані суди (окружні господарські суди та окружні адміністративні суди).

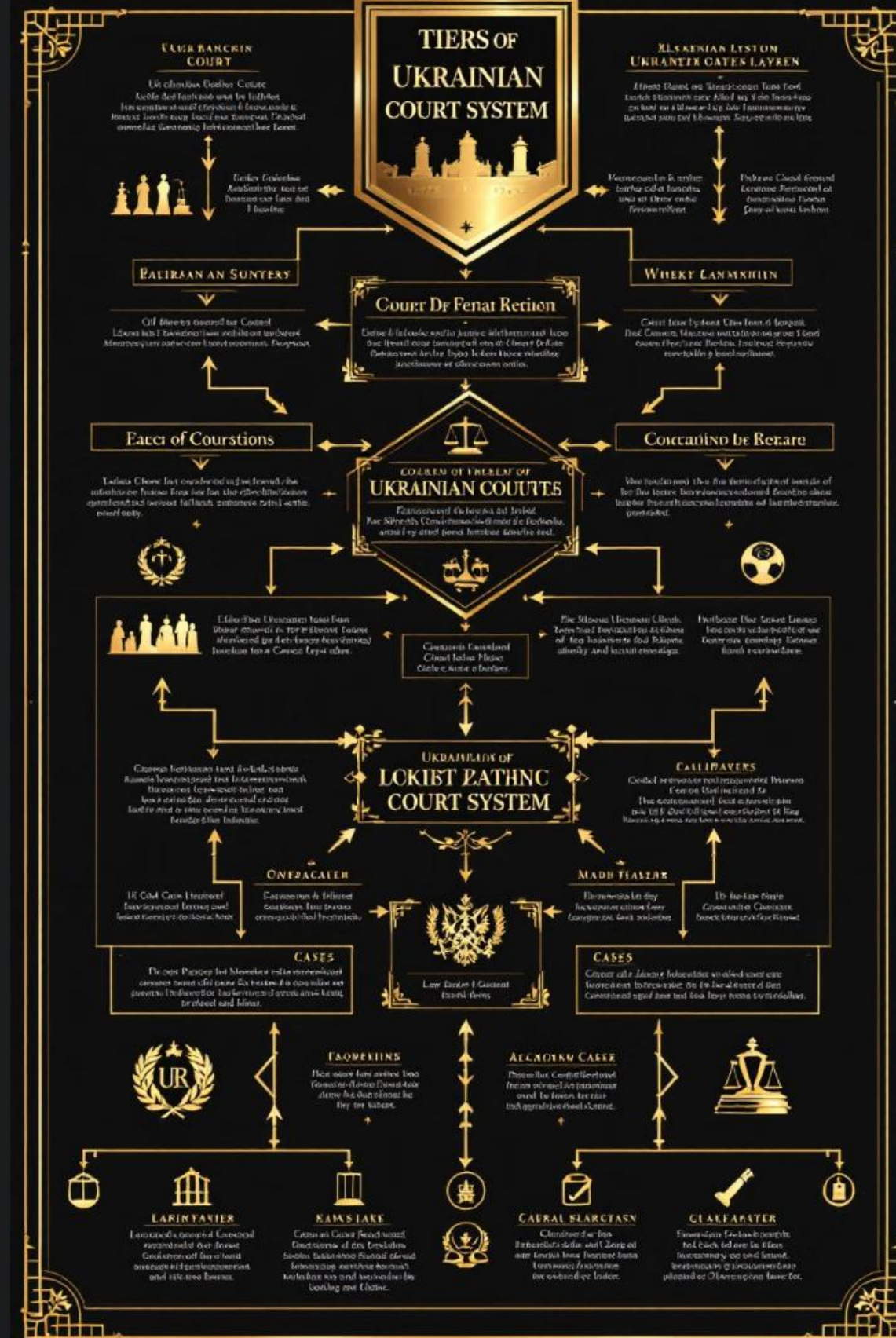
Розглядають більшість справ у першій інстанції.

Друга ланка

Апеляційні загальні суди, апеляційні господарські суди та апеляційні адміністративні суди, які утворюються в апеляційних округах. Діють як суди апеляційної інстанції, а у визначених випадках — як суди першої інстанції.

Третя ланка

Вищий суд з питань інтелектуальної власності, Вищий антикорупційний суд, Верховний Суд України. Верховний Суд є найвищим судовим органом у системі судів загальної юрисдикції.

Судові інстанції та їх функції

Суд першої інстанції

Суд, який уповноважений вперше приймати рішення по суті основних питань конкретної справи. У системі судів загальної юрисдикції функції судів першої інстанції можуть у певних випадках виконувати всі судові органи: місцеві, апеляційні, вищі спеціалізовані суди і навіть Верховний Суд України.

Суд апеляційної інстанції

Суд, який перевіряє законність та обґрунтованість винесеного судом першої інстанції рішення, яке не вступило в законну силу. Як суди апеляційної інстанції діють апеляційні суди, які утворюються в апеляційних округах, а в окремих випадках — вищі спеціалізовані суди та Верховний Суд України.

Суд касаційної інстанції

Суд, який перевіряє законність та обґрунтованість рішень апеляційного суду, а також рішень місцевих судів. Судове рішення може бути переглянуто у касаційному порядку вищими спеціалізованими судами або Верховним Судом України.

Особливості апеляційного розгляду

Строки оскарження

Більшість ухвал і вироків судів першої інстанції протягом встановленого строку не вступають в законну силу. По кримінальним справам цей строк становить 7 днів з моменту винесення, а в цивільних справах — 30 днів. Протягом цього періоду рішення може бути оскаржене в апеляційному порядку.

Колегіальний розгляд

Апеляційний розгляд справи здійснюється колегією у складі не менше трьох суддів, при цьому кількість суддів має бути непарною. Колегіальність забезпечує більш ретельне дослідження матеріалів справи і прийняття максимально обґрунтованого рішення.

Досвідченість суддів

Судді апеляційних судів, як правило, більш досвідчені та кваліфіковані у порівнянні із суддями судів першої інстанції. Це забезпечується підвищеними вимогами для кандидатів на посади цих суддів.

Касаційне провадження

1

Об'єкт касаційного оскарження

Судові рішення після їх перегляду в апеляційному порядку

2

Строк подання скарги

Три місяці з дня проголошення судового рішення

3

Суб'єкт розгляду

Вищі спеціалізовані суди або Верховний Суд

4

Результат перегляду

Забезпечення законності та єдності судової практики

Касаційна скарга подається безпосередньо до суду касаційної інстанції. У касаційному порядку можуть бути оскаржені вироки та ухвали про застосування або відмову у застосуванні примусових заходів медичного чи виховного характеру після їх перегляду в апеляційному порядку.

Незалежність судових інстанцій

Відсутність підпорядкованості

Інстанційний взаємозв'язок судів виключає будь-яку підпорядкованість нижчих судів вищим. У судовій системі діє принцип незалежності суддів і їх підпорядкування тільки закону України.

Чіткі межі повноважень

Законодавство чітко встановлює межі повноважень судів апеляційної і касаційної інстанцій, не допускаючи їхнього впливу на внутрішнє переконання суддів першої інстанції.

Забезпечення законності

Основним призначенням інстанцій є забезпечення законності і обґрунтованості рішень, неухильне дотримання прав людини, усунення порушень закону та відновлення справедливості.

Підвідомчість та підсудність справ

Для правильного направлення судової справи необхідно визначити її підвідомчість (до якої підсистеми судоустрою належить справа) та підсудність (який конкретний суд розглядатиме справу). Підвідомчість визначає, чи буде справа розглядатися Конституційним Судом, загальними або спеціалізованими судами.

Підсудність має три різновиди: територіальну (за місцем вчинення правопорушення), інстанційну (яка інстанція розглядатиме справу) та предметну (за характером справи). Наприклад, за правилами територіальної підсудності кримінальне провадження здійснює суд, у межах територіальної юрисдикції якого вчинено правопорушення.

Місцеві суди: загальна характеристика

1

Ланка системи

Перша, базова ланка судової системи України

80%

Частка справ

Розглядають переважну більшість усіх судових справ

4

Форми судочинства

Цивільне, кримінальне, господарське та адміністративне

100%

Територіальне покриття

Функціонують у кожному районі та місті України

Місцеві суди є фундаментом судової системи України. Вони складають переважну більшість судових органів і розглядають найбільшу кількість справ з усіх категорій юрисдикції. Саме через місцеві суди більшість громадян реалізує своє право на судовий захист.

Види місцевих судів

Місцеві загальні суди

Окружні суди утворюються в одному або декількох районах чи районах у містах. Розглядають цивільні, кримінальні, адміністративні справи та справи про адміністративні правопорушення.

Місцеві господарські суди

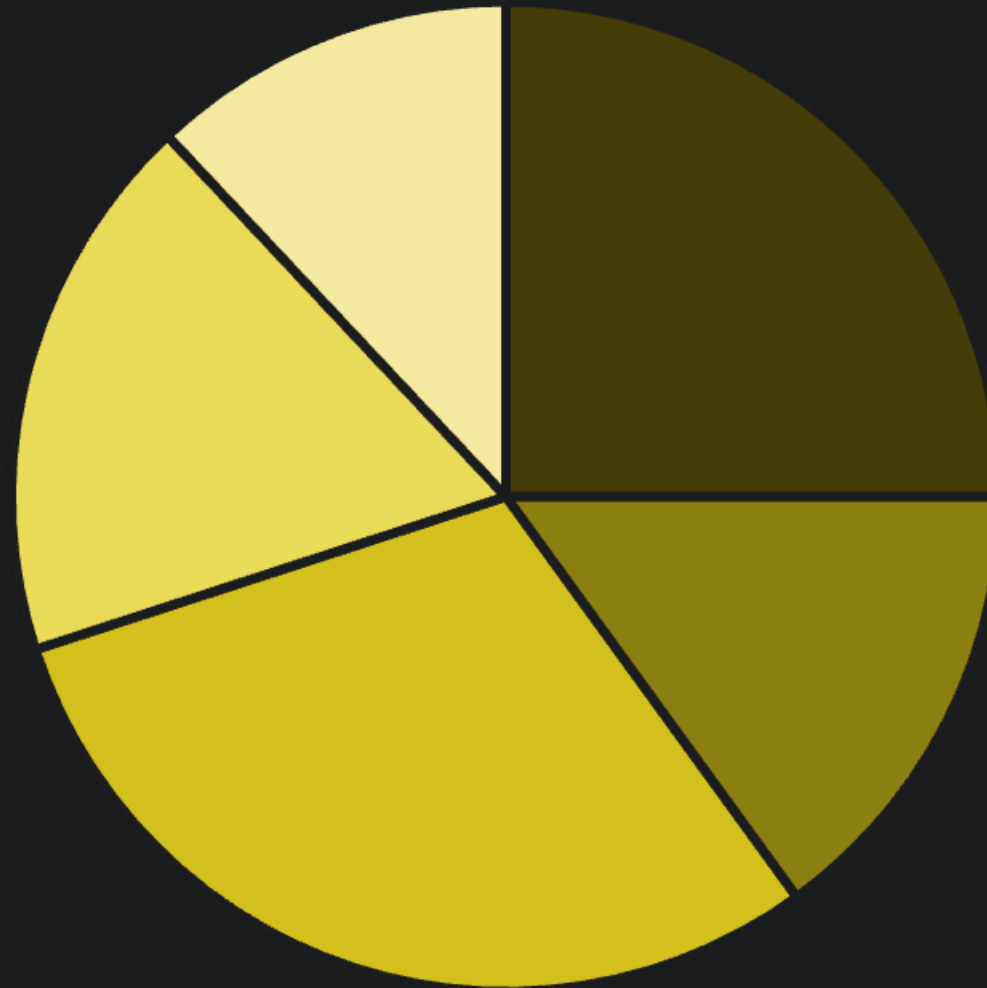
Окружні господарські суди розглядають справи про банкрутство, спори між суб'єктами господарювання та інші економічні спори в межах своєї юрисдикції.

Місцеві адміністративні суди

Окружні адміністративні суди розглядають публічно-правові спори, зокрема спори з суб'єктами владних повноважень щодо реалізації їх компетенції у сфері управління.

Цивільне судочинство в місцевих судах

■ Сімейні спори   ■ Трудові спори   ■ Майнові спори   ■ Житлові справи   ■ Земельні спори

Цивільне судочинство здійснюється шляхом розгляду справ по спорах, що виникають з цивільних, земельних, трудових, сімейних та житлових правовідносин. У порядку цивільного судочинства також розглядаються вимоги щодо реєстрації майна та майнових прав.

Сторонами у справах, що впливають із цивільних правовідносин, зазвичай виступають фізичні особи між собою, юридичні особи з позовами до фізичних осіб або фізичні особи з позовами до юридичних осіб.

Кримінальне судочинство в місцевих судах

Склад суду

Категорія справ

Суддя одноособово

Більшість кримінальних справ

Колегія з трьох суддів

Злочини з покаранням понад 10 років позбавлення волі

Колегія з трьох суддів

Справи щодо осіб, які займають особливо відповідальне становище

Слідчий суддя

Судовий контроль на досудовому розслідуванні

Місцеві загальні суди розглядають усі кримінальні справи як суди першої інстанції. Кримінальне провадження зазвичай здійснюється суддею одноособово, проте у випадках, коли передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк більше десяти років або злочин вчинений особою, яка займає особливо відповідальне становище, справи розглядаються колегіально у складі трьох суддів.

Адміністративні справи в місцевих судах

Справи про адміністративні правопорушення

Місцеві загальні суди розглядають справи з приводу рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень у справах про притягнення до адміністративної відповідальності.

Виборчі справи

Адміністративні справи, пов'язані з виборчим процесом чи процесом референдуму, розглядаються місцевими загальними судами з дотриманням особливих процесуальних строків.

Міграційні питання

Адміністративні справи, пов'язані з перебуванням іноземців та осіб без громадянства на території України, належать до юрисдикції місцевих загальних судів.

Справи щодо виконання судових рішень

Місцеві загальні суди розглядають справи з приводу рішень, дій чи бездіяльності державного виконавця чи іншої посадової особи державної виконавчої служби.

Господарське судочинство в місцевих судах

1

Окружні господарські суди

Місцеві господарські суди функціонують як окружні господарські суди, розглядаючи економічні спори між юридичними особами та фізичними особами-підприємцями в межах своєї територіальної юрисдикції.

2

Банкрутство

До підсудності місцевих господарських судів належать справи про банкрутство суб'єктів господарювання, що вимагають спеціальних знань у сфері економіки та фінансів.

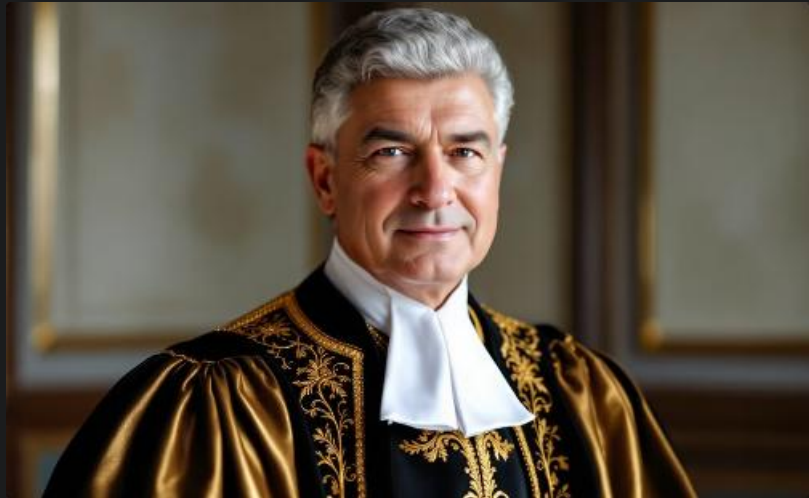
3

Корпоративні спори

Місцеві господарські суди розглядають справи у спорах між юридичною особою та її посадовою особою, включаючи колишню посадову особу, щодо відшкодування збитків, завданих юридичній особі.

Місцеві господарські суди розглядають у першій інстанції усі справи, підвідомчі господарським судам, крім справ щодо прав інтелектуальної власності (розглядаються Вищим судом з питань інтелектуальної власності) та справ щодо оскарження рішень третейських судів.

Організація роботи місцевого суду

Голова місцевого суду

Голова місцевого суду та його заступник обираються на посади зборами суддів відповідного суду шляхом таємного голосування більшістю від кількості суддів строком на три роки. Голова представляє суд як орган державної влади у зносинах з іншими органами та організаціями.

Слідчий суддя

З числа суддів місцевого загального суду обираються слідчі судді, які здійснюють повноваження з судового контролю за дотриманням прав та свобод осіб у кримінальному провадженні. Кількість слідчих суддів визначається окремо для кожного суду зборами суддів.

Апарат суду

Голова суду контролює ефективність діяльності апарату суду, погоджує призначення на посаду керівника апарату та його заступника, а також вносить подання про застосування заохочень або дисциплінарних стягнень відповідно до законодавства.

Система судоустрою України: Апеляційні, Вищі спеціалізовані та Верховний Суд

Ми розглянемо три ключові елементи судової системи: апеляційні суди, вищі спеціалізовані суди та Верховний Суд. Кожен із цих судів відіграє важливу роль у забезпеченні справедливого та ефективного правосуддя в Україні.

Ми детально проаналізуємо структуру, повноваження та функції кожного суду, а також розглянемо особливості їх діяльності. Особливу увагу буде приділено ролі Верховного Суду як найвищого органу в системі судоустрою України, який забезпечує сталість та єдність судової практики.

Апеляційні суди: загальна характеристика

1 Місце в системі

Апеляційні суди представляють собою другу ланку системи судоустрою в Україні. Вони є судами вищого рівня для місцевих судів і нижчими по відношенню до Верховного Суду України.

2 Територіальна юрисдикція

Діють у межах відповідного апеляційного округу, тобто території, на яку поширюється повноваження відповідного апеляційного суду.

3 Функціональна роль

Переглядають в апеляційному порядку судові рішення місцевих судів. У випадках, визначених процесуальним законом, можуть діяти як суди першої інстанції.

Види апеляційних судів

Загальні апеляційні суди

Розглядають цивільні та кримінальні справи, а також справи про адміністративні правопорушення. Утворюються в апеляційних округах і виступають судами другої інстанції по відношенню до рішень місцевих судів.

Апеляційні господарські суди

Переглядають в апеляційному порядку рішення місцевих господарських судів. Також можуть розглядати справи щодо оскарження рішень третейських судів як суди першої інстанції.

Апеляційні адміністративні суди

Переглядають рішення місцевих адміністративних судів та загальних судів як адміністративних. Мають особливі повноваження в окремих категоріях справ.

Особливі повноваження загальних апеляційних судів

Розгляд справ щодо третейських судів

Загальні апеляційні суди розглядають по першій інстанції справи щодо оскарження рішень третейських судів, що є винятком із їх звичайних функцій як судів апеляційної інстанції.

Справи щодо міжнародного арбітражу

Розглядають справи щодо оспорювання рішень міжнародних комерційних арбітражів та про визнання і надання дозволу на виконання таких рішень.

Виконавчі листи

Видають виконавчі листи на примусове виконання рішень третейських судів, що є важливою складовою забезпечення виконання рішень недержавних юрисдикційних органів.

Особливі повноваження апеляційних адміністративних судів

1

Справи щодо Центральної виборчої комісії

Апеляційний адміністративний суд в окрузі, що включає місто Київ, як суд першої інстанції розглядає справи щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності ЦВК, а також дій кандидатів на пост Президента України та їх довірених осіб.

2

Заборона політичних партій

Як суд першої інстанції розглядає справи про заборону політичних партій, що має важливе суспільно-політичне значення для забезпечення національної безпеки та конституційного ладу.

3

Справи щодо держфінансування партій

Розглядає справи щодо оскарження рішень Національного агентства з питань запобігання корупції про питання, пов'язані з державним фінансуванням політичних партій.

Додаткові повноваження апеляційних адміністративних судів

Примусове відчуження майна

Апеляційні адміністративні суди розглядають справи за позовами про примусове відчуження з мотивів суспільної необхідності земельної ділянки та інших об'єктів нерухомого майна, що на ній розміщені.

Концесійні конкурси

Вирішують спори, що виникають у зв'язку з проведенням та/або визначенням результатів конкурсу з визначення приватного партнера та концесійного конкурсу.

1

2

3

Державно-приватне партнерство

Розглядають спори за участю суб'єктів владних повноважень з приводу проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства.

Структура апеляційних судів

1

Судді апеляційного суду

Мають стаж роботи на посаді судді не менше п'яти років

2

Голова суду та заступники

Обираються з числа суддів апеляційного суду

3

Судові палати

Утворюються для розгляду окремих категорій справ

У суді, кількість суддів у якому перевищує десять, може бути обраний один заступник голови суду, а в суді з більш ніж тридцятьма суддями — не більше двох заступників. У складі загальних апеляційних судів зазвичай утворюються судова палата у цивільних справах та судова палата у кримінальних справах. Кожну палату очолює секретар, який обирається з числа суддів строком на три роки.

Повноваження апеляційних судів

Здійснення правосуддя

Апеляційні суди здійснюють правосуддя в порядку, встановленому процесуальним законом, що є їх основною функцією в системі судоустрою України.

Аналіз судової статистики

Вивчають та узагальнюють судову практику, інформують про результати узагальнення відповідні місцеві суди та Верховний Суд.

Методична допомога

Надають місцевим судам методичну допомогу в застосуванні законодавства, що сприяє єдності судової практики та підвищенню якості правосуддя.

Вищі спеціалізовані суди: загальна характеристика

Роль у системі

У системі судів загальної юрисдикції діють вищі спеціалізовані суди як суди першої та апеляційної інстанції з розгляду окремих категорій справ, що мають особливе значення.

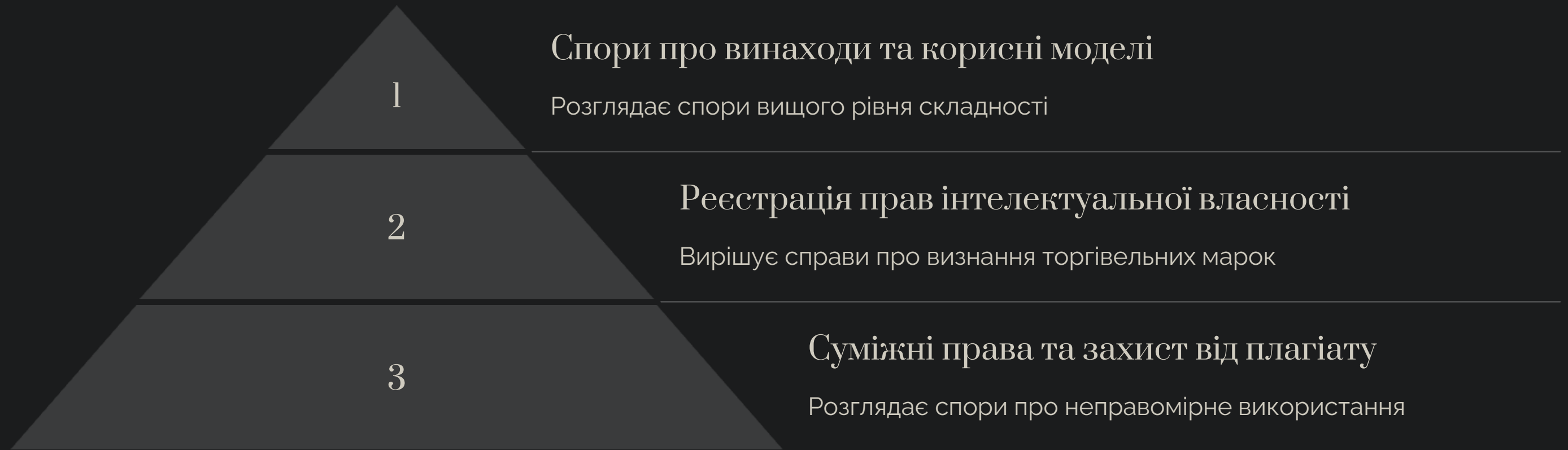
Види судів

Вищими спеціалізованими судами в Україні є Вищий суд з питань інтелектуальної власності та Вищий антикорупційний суд, кожен з яких має особливу юрисдикцію.

Структура

У складі вищого спеціалізованого суду можуть утворюватися судові палати для розгляду окремих категорій справ у першій інстанції, а також апеляційна палата для розгляду справ в апеляційній інстанції.

Вищий суд з питань інтелектуальної власності

Вищий суд з питань інтелектуальної власності розглядає як суд першої інстанції справи у спорах, визначених ч. 2 ст. 20 Господарського процесуального кодексу. Суддею цього суду може бути особа з досвідом роботи на посаді судді не менше трьох років або досвідом професійної діяльності представника у справах інтелектуальної власності не менше п'яти років.

Вищий антикорупційний суд

8

Років вимог до суддів

Суддею Вищого антикорупційного суду може бути особа, яка відповідає вимогам до кандидатів на посаду судді та додатковим специфічним вимогам.

1

Інстанція розгляду

Вирішує справи про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави як суд першої інстанції.

2

Рівні розгляду

Має в своєму складі першу інстанцію та апеляційну палату, що забезпечує повноцінний судовий розгляд у межах однієї судової установи.

Вищий антикорупційний суд приймає рішення про стягнення в дохід держави активів, що належать фізичній або юридичній особі, а також активів, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними.

Повноваження вищих спеціалізованих судів

1 Здійснення правосуддя

Вищі спеціалізовані суди здійснюють правосуддя як суди першої та апеляційної інстанції у справах та в порядку, визначених процесуальним законом, що становить їх основну функцію.

2 Аналіз судової статистики

Вони аналізують судову статистику, вивчають та узагальнюють судову практику, інформують про результати узагальнення судової практики Верховний Суд України.

3 Інші законні повноваження

Вищі спеціалізовані суди також здійснюють інші повноваження, визначені законом, що дозволяє їм ефективно виконувати своє призначення в системі судоустрою України.

Верховний Суд: загальна характеристика

Найвищий суд у системі

Верховний Суд є найвищим судом у системі судоустрою України, який забезпечує сталість та єдність судової практики у порядку та спосіб, визначені процесуальним законом.

Склад суду

До складу Верховного Суду входять судді, кількість яких визначає Вища рада правосуддя. Максимальна кількість суддів Верховного Суду не може перевищувати двохсот суддів.

Правовий статус

Верховний Суд має особливий правовий статус, що дозволяє йому забезпечувати однакове застосування норм права судами різних спеціалізацій та надавати висновки щодо проектів законодавчих актів.

Повноваження Верховного Суду

Здійснення правосуддя

Верховний Суд здійснює правосуддя як суд касаційної інстанції, а у визначених процесуальним законом випадках — як суд першої або апеляційної інстанції.

Узагальнення судової практики

Здійснює аналіз судової статистики, узагальнення судової практики, що сприяє єдиному розумінню та застосуванню законодавства.

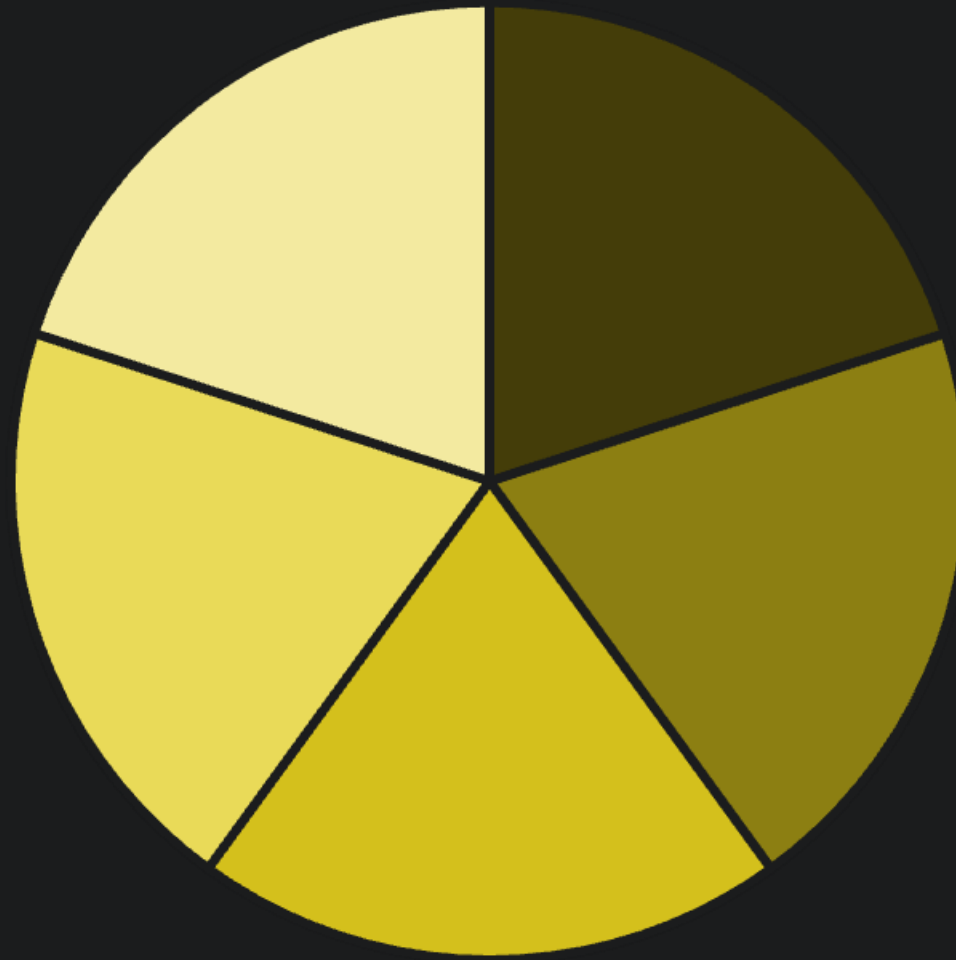
Законотворча функція

Надає висновки щодо проектів законодавчих актів, які стосуються судоустрою, судочинства, статусу суддів, виконання судових рішень.

Конституційний контроль

Звертається до Конституційного Суду України щодо конституційності законів, інших правових актів, а також щодо офіційного тлумачення Конституції України.

Структура Верховного Суду

■ Велика Палата

■ Касаційний адміністративний суд

■ Касаційний господарський суд

■ Касаційний кримінальний суд

■ Касаційний цивільний суд

У складі Верховного Суду діють: Велика Палата Верховного Суду, Касаційний адміністративний суд, Касаційний господарський суд, Касаційний кримінальний суд та Касаційний цивільний суд. До складу кожного касаційного суду входять судді відповідної спеціалізації.

У кожному касаційному суді утворюються судові палати з розгляду окремих категорій справ з урахуванням спеціалізації суддів. Кількість та спеціалізація судових палат визначаються рішенням зборів суддів касаційного суду з урахуванням судового навантаження.

Спеціалізовані палати в касаційних судах

Касаційний адміністративний суд	Податкові справи, захист соціальних прав, виборчий процес та захист політичних прав
Касаційний господарський суд	Банкрутство, захист прав інтелектуальної власності, корпоративні спори
Касаційний кримінальний суд	Спеціалізація за видами кримінальних правопорушень
Касаційний цивільний суд	Спеціалізація за категоріями цивільних справ

У Касаційному адміністративному суді обов'язково створюються окремі палати для розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів; захисту соціальних прав; виборчого процесу та референдуму, а також захисту політичних прав громадян.

У Касаційному господарському суді обов'язково створюються палати для розгляду справ щодо банкрутства; захисту прав інтелектуальної власності, а також пов'язаних з антимонопольним та конкурентним законодавством; корпоративних спорів, корпоративних прав та цінних паперів.

Велика Палата Верховного Суду

Склад

До складу Великої Палати Верховного Суду входить двадцять один суддя Верховного Суду. Кожен касаційний суд обирає по п'ять суддів до Великої Палати, а Голова ВСУ входить за посадою.

Повноваження

Здійснює перегляд судових рішень у касаційному порядку для забезпечення однакового застосування судами норм права, а також діє як суд апеляційної інстанції у справах, розглянутих Верховним Судом як судом першої інстанції.

Термін повноважень

Суддя Верховного Суду, обраний до Великої Палати, здійснює повноваження судді Великої Палати протягом трьох років, але не більше двох строків поспіль.

Голова Верховного Суду

1

Порядок обрання

Голову Верховного Суду обирає на посаду та звільняє з посади шляхом таємного голосування Пленум Верховного Суду з числа суддів Верховного Суду строком на чотири роки. Одна особа може обіймати цю посаду не більше двох строків поспіль.

2

Представницькі функції

Представляє Верховний Суд як найвищий суд у системі судоустрою України у зносинах з органами влади, органами місцевого самоврядування, фізичними та юридичними особами, а також із судовими органами інших держав та міжнародними організаціями.

3

Адміністративні повноваження

Визначає адміністративні повноваження заступника, скликає Пленум Верховного Суду, контролює діяльність апарату Верховного Суду та видає накази і розпорядження з питань, що належать до його компетенції.

Пленум Верховного Суду

Склад Пленуму

До складу Пленуму Верховного Суду входять усі судді Верховного Суду України. Засідання Пленуму є повноважним за умови присутності на ньому не менше двох третин від складу Пленуму.

Особливі функції

Пленум надає висновок про наявність чи відсутність у діяннях Президента України ознак державної зради або іншого злочину та вносить подання про неспроможність виконання Президентом своїх повноважень за станом здоров'я.

Повноваження

Пленум обирає Голову Верховного Суду та його заступника, надає висновки щодо законопроектів, затверджує бюджетний запит Верховного Суду, узагальнює практику застосування законодавства та надає роз'яснення рекомендаційного характеру.

Порядок діяльності

Пленум скликається Головою Верховного Суду в разі потреби або на вимогу не менш як четвертої частини від складу суддів ВСУ, але не рідше одного разу на три місяці. За результатами розгляду питань Пленум приймає постанови.